

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการบริหารงานวิชาการ โดยจะกล่าวถึงความหมายของแหล่งทรัพยากรในชุมชน ประเภทของแหล่งทรัพยากรในชุมชน การใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะกล่าวถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน งานวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

ความหมายของคำว่า แหล่งทรัพยากรในชุมชน

แหล่งทรัพยากรในชุมชน อาจเรียกในชื่อต่าง ๆ ได้อีกเช่น แหล่งวิทยากรในชุมชน แหล่งวิชาการในชุมชน แหล่งชุมชน หรือแหล่งความรู้ในชุมชน ตรงกับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า community resources หรือ local resources ซึ่งนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

กู๊ด (Good 1973 : 496) แหล่งทรัพยากรในชุมชน หมายถึง สถาบันองค์การต่าง ๆ บุคคลซึ่งมีความสามารถในท้องถิ่น วัตถุต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนโดยตรงหรือโดยอ้อม

นิโคล (Nichols 1971 : 431) แหล่งทรัพยากรในชุมชน หมายถึง แหล่งชุมชนที่ประกอบด้วย ประชาชน สถานที่ สิ่งต่าง ๆ และกิจกรรมทั้งหลายที่นำมาใช้ในการศึกษาของนักเรียนเพื่อให้เป็นพลเมืองดี

คุก และออลเซน (Cook and Olean 1952 : 1076) แหล่งทรัพยากรในชุมชน หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งหมด รวมทั้งประสบการณ์ซึ่งอาจได้รับจากชุมชนใดชุมชนหนึ่ง หรือหลายชุมชนที่แวดล้อมโรงเรียน ส่วนประกอบดังกล่าวได้แก่

ธรรมชาติ ประชากร ไร่นา โรงงานอุตสาหกรรม กลุ่มองค์กรและสถาบันต่าง ๆ ตลอดจน โครงสร้างและกระบวนการของสังคมและแนวโน้มแห่งการเปลี่ยนแปลงของสังคม

นิพนธ์ พุฒิปรีดี (2518 : 67) แห่งวิทยากรในชุมชน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ในชุมชน ซึ่งครูและนักเรียนอาจนำมาใช้เป็นประโยชน์ทางการศึกษาได้ เช่น พิพิธภัณฑ์ สถานที่ราชการ โบราณสถาน โรงภาพยนตร์ สวนสัตว์ โรงงาน สวนครัว แม่น้ำ ลำธาร และบุคคลที่โรงเรียนอาจจะเชิญมาเป็นวิทยากร หรือวิทยากรที่ครูและนักเรียนออกไปสัมภาษณ์ เยี่ยมเยียน เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา เช่น บุรุษไปรษณีย์ ตำรวจ ชาวสวน ชาวนา พ่อค้า หรือเจ้าหน้าที่ต่างราชการ เป็นต้น

เกศินี ไชติกเสถียร (2523 : 88) แห่งวิทยากรในชุมชน หมายถึง สถานะทางภูมิศาสตร์ และสภาพสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ตลอดจนบุคคลในชุมชน ที่สถาบันการศึกษานั้นตั้งอยู่หรือบริเวณใกล้เคียง หากเป็นชุมชนอื่นที่ไกลออกไปจะถือว่าเป็นการศึกษานอกสถานที่ เป็นการศึกษาชุมชน

วิรัช ราษฎร์ศิริ (2521 : 203) แห่งวิทยากรในชุมชน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ทั้งที่มีชีวิต และไม่มีชีวิตที่อยู่ในท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้สามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนแก่ครูและนักเรียน

จากความหมายของแหล่งวิทยากรในชุมชนที่กล่าวมาพอจะสรุปได้ว่า วิทยากรในชุมชน หมายถึง วิทยากรมนุษย วิทยากรธรรมชาติ และวิทยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งสามารถนำมาใช้หรือใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนได้

ประเภทของแหล่งวิทยากรในชุมชน

นิโคล (Nichols 1971 : 341- 343) เขียนไว้ในหนังสือสารานุกรมการศึกษา (Encyclopedia of Education) ว่า แหล่งวิทยากรในชุมชนมีดังนี้

1. ผู้ชำนาญพิเศษ ผู้ที่มีความชำนาญ เช่น นักดนตรี จิตรกร นักกีฬาอาชีพ พ่อค้า นักธุรกิจ นายธนาคาร นักอุตสาหกรรม แม่บ้าน ชาวนา ฯลฯ

2. พ่อแม่หรือผู้ปกครองของนักเรียนเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญ
3. ผู้แทนขององค์กร บุคคลที่เป็นตัวแทนของสังคม เทศบาล และองค์กรเกี่ยวกับการพัฒนาความร่วมมือทั้งพวกพนักงาน คณะกรรมการด้านธุรกิจต่าง ๆ และหน่วยงานอื่น ๆ
4. ผู้แทนทางด้านการธุรกิจและอุตสาหกรรม บุคคลที่ทำงานในโรงงานต่าง ๆ การขนส่ง เหมืองแร่ การเกษตร กิจกรรมค้าต่าง ๆ การเงินและการประกันภัย
5. ผู้แทนของรัฐบาล บุคคลที่ได้รับเลือกตั้งหรือแต่งตั้งจากจังหวัด เช่น นายกเทศมนตรี ตำรวจ พนักงานดับเพลิง เจ้าหน้าที่อนามัย เป็นต้น รวมทั้งพวกที่อยู่ในระดับบริหารประเทศ เช่น วุฒิสมาชิก ผู้แทนราษฎร และบุคคลในสหพันธ์ต่าง ๆ
6. คณะกรรมการให้การศึกษาแก่ประชาชน เช่น พวกที่ให้คำแนะนำในโรงเรียน และครู บุคคลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ ในการบรรยาย สาธิต หรือให้นักเรียนออกไปเยี่ยมชม
7. ทรัพยากรธรรมชาติ ประกอบด้วยพืช สัตว์ป่า หิน น้ำ ดิน แร่ และวัตถุทางธรรมชาติอื่น ๆ
8. สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น มนุษย์ได้สร้างสิ่งต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ซึ่งมีคุณค่าทางการศึกษาและเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ในการสอนและการเรียนรู้ ได้แก่ อาคารสถานที่ เครื่องบิน ถนน รถไฟ รถยนต์ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ รูปปั้น และทรัพยากรที่ใช้ในโรงเรียน เช่น กระดานดำ โต๊ะเรียน โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

เวสลีย์ และ รอนสกี (Wesley and Wronski 1958 : 318) ได้แบ่งประเภทของแหล่งทรัพยากรในชุมชน ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. ประชาชน
2. ปรากฏการณ์ทางกายภาพ เช่น ดิน ภูเขา พืช แร่ แม่น้ำ และทะเลสาบ เป็นต้น
3. วัฒนธรรมและสถาบันทางสังคม เช่น สถาบันครอบครัว กิจกรรมทางเศรษฐกิจ รวมทั้งขนบธรรมเนียม ความคิด วิถีประเพณี จารีตประเพณี และทัศนคติ

ลัทธา คูชปริตี (2522 : 61) จำแนกประเภทของแหล่งทรัพยากรที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน ดังนี้

1. แหล่งทรัพยากรภายในโรงเรียน ได้แก่ โรงฝึกงาน อาจารย์เรียน วัสดุ อุปกรณ์ ต้นไม้ ใบหญ้า แมลง ก้อนหิน หิน ส่วนครัว ครู นักเรียน คณะกรรมการโรงเรียน เป็นต้น

2. บุคคลที่โรงเรียนเชิญมาเป็นวิทยากร เช่น ชาวนา ชาวประมง ช่างไม้ พ่อค้า ข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พระภิกษุ บุรุษไปรษณีย์ เป็นต้น

3. แหล่งทรัพยากรในชุมชนและนอกชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ เช่น สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ปูนียสถาน โบราณวัตถุ สถานที่ราชการ สถาบันทางศาสนาและพิธีกรรม เป็นต้น

4. กิจกรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่ ผลงานทางความคิดประดิษฐ์กรรม วรรณคดี ประเพณีพื้นบ้าน การละเล่นพื้นเมือง เป็นต้น

นิพนธ์ หุขปรีดี (2518 : 59) ได้จำแนกทรัพยากรในชุมชนที่อาจนำมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาไว้ดังนี้

1. แหล่งทรัพยากรภายในโรงเรียน ได้แก่ ต้นไม้ ดอกไม้ แมลง สวนครัว ครัวเหล่านี้ เป็นต้น

2. บุคคลากรที่โรงเรียนเชิญมาเป็นวิทยากร เช่น ข้าราชการ ชาวนา ชาวสวน ช่างไม้ ชาวประมง บุรุษไปรษณีย์ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น

3. แหล่งชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ เช่น วัด บ้านเรือน สถานที่สำคัญทางศาสนา ประวัติศาสตร์ สถาบันทางเศรษฐกิจ สถาบันทางครอบครัว สถานที่ราชการ ผลงานทางความคิดประดิษฐ์ เช่น สถาบันกรรม คนตรี เป็นต้น

สุทิน นิยมพลับ (2522 : 160-161) แหล่งทรัพยากรในชุมชน แบ่งออกได้ 4 ประเภทคือ

1. ทรัพยากรบุคคล ได้แก่

- ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชำนาญพิเศษ ได้แก่ บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะอาชีพที่ตนถนัด เช่น ช่างแกะสลัก ช่างเครื่องดนตรี ช่างปั้น ฯลฯ
- ผู้ปกครองที่มีความสามารถพิเศษ ข้าราชการต่าง ๆ

2. แหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติ ได้แก่

- สภาพทางภูมิศาสตร์ ภูเขา ไร่ สัตว์ป่า ฯลฯ
- ลักษณะของหิน ดิน แร่ ที่มีค่าของชุมชนในท้องถิ่น ฯลฯ
- แม่น้ำ น้ำตก ฯลฯ

3. แหล่งทรัพยากรทางวัฒนธรรม ได้แก่
 - ชีวิตความเป็นอยู่ ประเพณีไทยท้องถิ่น ฯ
 - ชีวิตชาวภูไท ชาวกระเหรี่ยง ชาวเขมร ชาวประมง ฯ
4. แหล่งทรัพยากรทางสังคม ได้แก่
 - โรงเรียนอุตสาหกรรมต่าง ๆ
 - สภาตำบล สภาเทศบาล ฯ
 - สถานที่สำคัญทางราชการต่าง ๆ

คู่มือ สนิทประชากร (2522 : 302-303) แหล่งทรัพยากรในชุมชน แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. แหล่งทรัพยากรบุคคล ในชุมชนมีบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ การประกอบอาชีพต่าง ๆ กัน บุคคลเหล่านี้อาจช่วยให้ความรู้แก่นักเรียนได้บ้าง ตามความสามารถของเขา นักเรียนจะได้สนทนา พูดยาประวัติ หรือฟังคำบรรยาย อภิปรายจากบุคคลในชุมชน
2. แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ชุมชนประกอบด้วยพืช สัตว์ นานาชนิด นอกจากนี้ยังมีแม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความสดชื่นและเพลิดเพลิน นักเรียนจะได้ศึกษาธรรมชาติของพืช และสัตว์ ตลอดจนทรัพยากรอื่น ๆ นักเรียนเมื่อได้ชมจะเกิดความรู้ ความเข้าใจ และจดจำไปได้นาน เพราะนักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง และจะช่วยให้นักเรียนได้รู้จักสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติอีกด้วย
3. แหล่งทรัพยากรทางวัฒนธรรม ชุมชนแต่ละแห่งมีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมเป็นของตน นักเรียนจะต้องหาทางศึกษา และทำความเข้าใจกับสิ่งเหล่านี้ให้ถ่องแท้ พยายามหาทางส่งเสริม และแก้ไขปรับปรุงให้วัฒนธรรมเหล่านั้นคงอยู่ต่อไป
4. แหล่งทรัพยากรสังคม ความเป็นอยู่ของแต่ละชุมชนแตกต่างกัน นักเรียนเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม ดังนั้นนักเรียนต้องศึกษาและเรียนรู้ ความเป็นอยู่ของสังคมให้ถ่องแท้ เพื่อจะได้ปรับปรุงตัวเองให้อยู่ในชุมชนได้อย่างมีความสุข นักเรียนจะต้องศึกษาระบวนการสังคมให้รู้ว่าสังคมนั้นมีระเบียบแบบแผน การดำเนินชีวิตในสังคมอย่างไร แล้วศึกษาปัญหาของสังคมวิธีแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจและรู้แจ้งเห็นจริงในความต้องการของสังคม ที่นักเรียนอาศัยอยู่

วิจัย ราชฎรกีวี (2524 : 54) แหล่งทรัพยากรในชุมชนจำแนกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. ทรัพยากรบุคคล ในแต่ละท้องถิ่นนั้นมักจะประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ความถนัดพิเศษในวิชาการต่าง ๆ เช่น การอาชีพ ศาสนา วัฒนธรรม การปกครอง การสาธารณสุข ฯลฯ ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

1.1 วิทยากรท้องถิ่น ได้แก่ ผู้ที่มีถิ่นฐานบ้านเรือน และประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้แก่ ข้าราชการ พ่อค้า ชาวนา ชาวสวน ชาวไร่ พระสงฆ์ เป็นต้น

1.2 วิทยากรผู้มาเยี่ยม ได้แก่ บุคคลในท้องถิ่นอื่นที่มาเยี่ยมหรือเป็นแขกของชุมชนเป็นครั้งคราว ครูควรพิจารณาเชิญบุคคลเหล่านั้นมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนเป็นครั้งคราว เช่น ศึกษานิเทศก์ พัฒนาการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ฯลฯ

2. ทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ซึ่งครูสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน โดยทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ถูกต้อง และความซาบซึ้งในคุณค่าเหล่านั้น เช่น แม่น้ำ ลำคลอง อ่าว ทะเล ป่าไม้ ภูเขา หิน ทราย น้ำตก หิมะ สัตว์ ในท้องถิ่น ฯลฯ

3. ทรัพยากรสังคม หมายถึง สิ่งใด ๆ ที่สังคมสร้างขึ้นเ้าอย่างทั่วทุกประเทศ เช่น เพื่อความรู้ ความเข้าใจ ความสุข และความเพลิดเพลิน ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการอบรม ซึ่งได้แก่

3.1 ห้องสมุดประชาชน

3.2 พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

3.3 วัด โบสถ์ และสุเหร่า

3.4 สมาคมต่าง ๆ

3.5 ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

3.6 สถานประกอบการต่าง ๆ

การนำแหล่งทรัพยากรในชุมชนมาใช้ในการศึกษา

อดอล์ฟ (Olsen 1960 : 73) ได้เสนอแนะวิธีการนำแหล่งทรัพยากรในชุมชนมาใช้ในการศึกษาว่า

1. นำเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ จากภายนอกโรงเรียนมาให้แก่นักเรียนค้นคว้าศึกษา
ในโรงเรียน

2. นำอุปกรณ์ต่าง ๆ จากชุมชนมาใช้ประกอบการเรียนการสอนในชั้นเรียน
3. เชิญวิทยากรมาบรรยายในโรงเรียน
4. ให้นักเรียนสัมภาษณ์ผู้มีความรู้ในชุมชน
5. พานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่
6. การสำรวจแหล่งความรู้ต่าง ๆ ในชุมชน
7. การตั้งค่ายพักแรม
8. การจัดให้มีประสบการณ์จากการฝึกงาน

ไมเชลลิส (Michaclis 1968 : 498-499) การนำแหล่งทรัพยากรในชุมชนมา
ใช้ในการศึกษาทำได้ดังนี้

1. การทัศนศึกษาไปยังสถานที่ต่าง ๆ เช่น สนามบิน ท่าเรือ คุก เป็นต้น
2. เชิญผู้มีความรู้มาพูดหรือสาธิตในโรงเรียน
3. การใช้ประโยชน์จากวิทยุและโทรทัศน์ในชุมชน
4. การใช้วัสดุสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และโสตทัศนอุปกรณ์ในห้องเรียน เช่น หนังสือพิมพ์ ห้อง

สมุด

5. การสัมภาษณ์บุคคลากร
6. การให้นักเรียนไปร่วมในโครงการบริการชุมชน เช่น โครงการทำความสะอาด
7. การตั้งค่ายพักแรม
8. การใช้ทรัพยากรในโรงเรียน เช่น อุปกรณ์ต่าง ๆ ครูที่มีความรู้พิเศษ
9. การใช้แหล่งทรัพยากรที่ใช้สำหรับพักผ่อนหย่อนใจในชุมชน เช่น สวนสาธารณะ

เป็นต้น

เคนเวอร์ที (Kenworthy 1962 : 167) วิธีการนำแหล่งทรัพยากรในชุมชน
มาใช้ในการศึกษาทำได้ดังนี้

1. การทัศนศึกษา เช่น ไปทัศนศึกษาโรงงาน อุตสาหกรรม สหภาพกรรมกร
สำนักงานพรรคการเมือง วัด พิพิธภัณฑ์ ฯลฯ

2. การศึกษาชุมชน โดยศึกษาถึงประวัติของชุมชน ประชาชน กระบวนการทางสังคม อาชีพ สุขภาพอนามัย การขนส่ง การคมนาคม ฯลฯ เพื่อให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ในปัญหาของชุมชนที่มีต่อปัญหาของชาติ และปัญหาโลก

3. สัมภาษณ์และการให้เสียงลงคะแนนในหัวข้อต่าง ๆ

4. การเชิควิทยาการบรรยายในห้องเรียน หรือโรงเรียน

5. การจัดทำวิทยากรสำหรับมาใช้ในห้องเรียน เช่น หนังสือ รูปภาพ ข่าวสารของรัฐบาล

6. การให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง เช่น พาไปดูการพิพากษาในศาล

7. โครงการบริการสังคม

8. การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีประสบการณ์ใหม่ ๆ เช่น การแสดงดนตรี แสดงละคร และมีกิจกรรมทางวัฒนธรรมอื่น ๆ

9. การให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการทำงาน ฝึกงาน เพื่อจะได้รู้ว่าการเรียนทึ่คิดและต้องการจะทำอะไร เมื่อออกจากโรงเรียนไปแล้ว

หนังสือ พงศนวัน (2525 : 172) ครูอาจใช้แหล่งวิทยากรในชุมชนประกอบการเรียนการสอนได้ ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญหรือช่างในอาชีพเฉพาะอย่าง มาให้ความรู้และแนะนำเด็ก

2. ผู้ปกครองของเด็กอาจให้ความช่วยเหลือในการเป็นวิทยากรในบางเรื่อง

3. สมาชิกสภา อาจให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชุมสภา ร่างกฎหมาย หรือประสบการณ์ด้านอื่น ๆ

4. โรงงาน .อุตสาหกรรมเป็นที่มาเพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานการ

ผลิต

5. ตำรวจ ข้าราชการ ให้ความรู้ด้านการจราจร การปกครองและอื่น ๆ

6. คณะกรรมการสภาตำบล หรือท้องถิ่นอาจให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานใน

ท้องถิ่น

7. วิทยากรชมรมชาติ เช่น ฟ้า สักว่ป่า คิน หิน แม่น้ำ แร่

8. วิทยากรที่มนุษย์ประดิษฐ์คิดแต่ง เช่น บ้านเรือน อาคาร สนามบิน สถานี

กับเพลง

9. คณะกรรมการสภาการศึกษาอาจเป็นวิทยากรได้ค้ในบาง เรื่อง เกี่ยวกับงาน หรืออาชีพของคน

ประณม แดงสว่าง (2525 : 127) กลวิธีที่จะเชื่อมโยงชุมชนกับสถานศึกษา ทำได้ 2 วิธี ด้ยกันคือ

1. ด้ยวิธีหาเอาสถานศึกษาออกไปหาชุมชน
2. หาชุมชนเข้ามาในสถานศึกษา

วิธีแรก ที่ว่าหาเอาสถานศึกษาออกไปสู่ชุมชนนั้นพอจะมีวิธีทำได้ดังนี้

1. การท่องเที่ยวหาความรู้
2. การสำรวจ
3. การไปพักผ่อน
4. การสัมภาษณ์
5. การขยายการศึกษาไปยังชุมชน ซึ่งหมายความรวมถึงการสำรวจและการท่องเที่ยว

ตลอดจนพญูเรียนออกไปช่วยเหลือชุมชน

6. การให้ความร่วมมือกับกิจการทางค้ำสังคม
7. การให้ประสบการณ์ในการทำงาน

วิธีที่สอง คือ นำเอาเรื่องราวต่าง ๆ ของชุมชนเข้ามาในสถานศึกษาเราอาจจัดหา หรือนำมาโดยทางต่าง ๆ เช่น

8. ข่าวสารวัสดุพิมพ์
9. โสตทัศนศึกษา
10. บุคคลที่เป็นวิทยากร

การบริหารงานวิชาการ

ภิญโญ สาร (2525 : 324) การบริหารงานทางวิชาการ หมายถึง การบริหาร กิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด

สมิทธ ติตตะนุก (2518 : 16) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการในโรงเรียน และงานส่งเสริมวิชาการ สรุปได้ว่า วิชาการภายในโรงเรียนนั้น ไม่ใช่เฉพาะแต่เพียงการเรียนการสอนในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังมีหมายถึงกิจกรรมทุกอย่างภายในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และการศึกษาของเด็กให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยมีจุดหมายที่แน่นอน และครอบคลุมถึงความรู้ คุณสมบัติ ทักษะ และความสามารถตามที่มีความมุ่งหมายทางการศึกษาของประเทศไว้ที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงความต้องการของสังคมไทยในปัจจุบันที่ค้ำจุนให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถที่จะอยู่ร่วมกันในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยเน้นการส่งเสริมประชาธิปไตยในแง่ของการดำรงชีวิตด้วย

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2516 : 113) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการว่า งานวิชาการนั้นควรจะรวมถึงการฝึกอบรมครูประจำการ การจัดครูเข้าทำการสอน การจัดชั้นเรียน การวัดผลการศึกษา การวิจัยค้นคว้า ประมวลสถิติข้อมูล และทดลองทางการศึกษา การจัดแบบเรียน การทำและการใช้คู่มือครู การสาธิตแบบอย่างและวิธีการอันพึงประสงค์ การเผยแพร่ความรู้ การใช้คู่มือครู และวิธีการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

ถ้าหากจะพิจารณาการดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษาแล้ว จะเห็นได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบ มีภารกิจในการบริหารอยู่ 6 ประการด้วยกันคือ

1. การบริหารงานวิชาการ
2. งานบริหารงานบุคลากร
3. การบริหารงานบุคคล
4. การบริหารงานกิจการนักเรียน
5. การบริหารงานอาคารสถานที่
6. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

ในภารกิจหลักทั้ง 6 ประการนั้น ถ้าหากจะพิจารณาแบ่งออกอย่างกว้าง ๆ จะได้เป็น 2 ประเภทด้วยกันคือ

1. งานวิชาการ
2. งานสนับสนุนวิชาการ

ถ้าหากจกตามวิธีการหลักจะเห็นได้ว่า ในภารกิจที่ 1 คือ งานวิชาการส่วนภารกิจการที่ 2-6 เป็นงานสนับสนุนวิชาการ ซึ่งเป็นภารกิจที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องพยายามทุกวิถีทาง เพื่อให้งานวิชาการของโรงเรียนดำเนินไปตามวิธีการที่ถูกคอง และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ โรงเรียนเกิดความเข้มแข็งทางวิชาการ ถ้าหากจะแบ่งขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการแล้ว แบ่งออกได้ 6 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การศึกษาข้อกำหนดของหลักสูตรและระเบียบต่าง ๆ
3. การจัดหาสื่อการเรียนการสอน
4. การจัดการเรียนการสอน
5. การวัดผลและประเมินผล
6. การนิเทศการศึกษา

(ปริษา คัมภีร์ปกรณ์ และคณะ 2528 : 489)

งานวิชาการในโรงเรียน จำแนกได้ดังนี้

1. งานเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยตรง ได้แก่ การจัดครูเข้าประจำชั้นและประจำวิชา การจัดทำตารางสอน การเตรียมงานก่อนเปิดเรียน การจัดบริการห้องสมุดคำรับตำรา หนังสืออ้างอิง จัดหาวัสดุอุปกรณ์และเอกสารหลักสูตรให้พร้อมรวมทั้งการจัดทำโครงการวัดผล การศึกษาตลอดปี และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของแผนกวิชาหรือหมวดวิชา
2. การจัดบริการอื่นที่เสริมการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดบริการแนะแนว การจัดกิจกรรมลูกเสือ การจัดกิจกรรมอนุภาษาค การจัดกิจกรรมส่งเสริมประเพณี วัฒนธรรม และการกีฬา เป็นต้น
3. งานเกี่ยวกับบุคลากร ได้แก่ การจัดสายงานตามหมวดหมู่และความถนัดของครู เช่น ครูหัวหน้าหมวดวิชา ครูธุรการ ครูฝ่ายปกครอง ครูประจำชั้น เป็นต้น (บันได้อ พฤษะวัน 2519 : 155-156)

งานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นงานที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นงานที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายในการให้การศึกษาแก่เยาวชน ถ่ายทอดวัฒนธรรมและให้บริการทางวิชาการแก่สังคม งานวิชาการได้แก่งานต่อไปนี้

1. การจัดโรงเรียน
2. การจัดห้องเรียน
3. การจัดครูเข้าสอนและจัดทำตารางสอน
4. การควบคุมการสอน
5. การประเมินผลการสอน
6. การออกข้อทดสอบและการวัดผลการเรียน
7. การวิเคราะห์ผลการเรียนการสอน
8. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
9. การสอนซ่อมเสริม
10. การส่งเสริมความรู้ของครู
11. การนิเทศการสอน

(กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา, หน่วยศึกษานิเทศก์

2517 : 43)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กล่าวไว้ในหนังสือประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาว่า งานวิชาการประกอบด้วย

1. งานค้ำหลักผู้ครูและการนำหลักผู้ครูไปใช้
2. งานการเรียนการสอน
3. งานวัสดุประกอบหลักผู้ครูและสื่อการเรียนการสอน
4. งานส่งเสริมการสอน
5. งานวัดผลและประเมินผล
6. งานห้องสมุด
7. งานนิเทศการศึกษา
8. งานค้ำวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน

9. งานประชุมอบรมทางวิชาการ

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2528 : 29)

งานวิชาการประกอบด้วย

1. งานหลักสูตร อันได้แก่ การบริหารหลักสูตร การจัดทำประมวลการสอน การทำบันทึกการสอน การจัดทำคู่มือการสอน เป็นต้น
2. การจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดทำตารางสอน การจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอน การสอน การวัด และประเมินผลการเรียนการสอน เป็นต้น
3. งานนิเทศการศึกษา ได้แก่ การตรวจเยี่ยมชั้นเรียน การแนะนำในการเรียนการสอน เป็นต้น

(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช 2525 : 241)

วิจิตร ศรีสอาน (2518 : 6) กล่าวว่าผู้บริหารการศึกษาจะต้องรับผิดชอบงานวิชาการ 8 ประการคือ

1. การพัฒนาจุดหมาย เป้าหมายและนโยบายของโรงเรียน เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการสอน
2. การจัดวางตัวบุคลากร เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ได้บรรลุจุดหมายของการศึกษาของโรงเรียน
3. การจัดสรรเวลาและสถานที่เพื่อประโยชน์ในการสอน
4. การจัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ เพื่อให้ได้ประโยชน์ของการศึกษา

สูงสุด

5. การส่งเสริมการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนบรรลุเป้าหมาย
6. การจัดโปรแกรมการอบรมเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
7. การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา
8. การประเมินความต้องการของโรงเรียน

สุจริต เทียรชอบ (2512 : 2-3) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของครูใหญ่เกี่ยวกับงาน
วิชาการ พอสรุปได้ดังนี้

1. การประเมินผลครูใหม่
2. การจัดประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียน
3. การสังเกตการสอนในชั้นเรียน
4. การให้ครูไปเยี่ยมชั้นเรียนอื่น ๆ
5. การจัดให้มีการสาธิตการสอน
6. การให้คำปรึกษาหารือ
7. การจัดให้มีการประชุมสัมมนาแบบต่าง ๆ
8. การจัดหาหนังสือที่มีคุณค่าทางการศึกษาและส่งเสริมให้ครูได้อ่านหนังสือนั้น
9. การจัดบริการโสตทัศนศึกษาให้ครูเป็นอย่างดี
10. การแนะนำและสนับสนุนให้ครูเป็นสมาชิกสมาคมวิชาการต่าง ๆ และให้ครู

ได้ศึกษาต่อ

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นนั้นพอสรุปขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการส่วนใหญ่
ซึ่งได้ศึกษามามีใน 6 หมวดวิชาดังนี้

1. การวางแผนงานบริหารงานวิชาการ
2. การศึกษาข้อกำหนดของหลักสูตรและระเบียบต่าง ๆ
3. การจัดหาสื่อการเรียนการสอน
4. การจัดการเรียนการสอน
5. การวัดผลและประเมินผล
6. การนิเทศการศึกษา

และจากที่กล่าวมาทั้ง 6 หมวดนี้จะใช้เป็นขอบข่ายของการวิจัยในครั้งนี้นัก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิริวรรณ คีไพบูลย์ (2522 : จ) ได้วิจัยเรื่อง "ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในเขตการศึกษา 2 โคกเมืงวัลลภประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา

การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของผู้บริหารโรงเรียน และครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในเขตการศึกษา 2 อันประกอบด้วย ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและวัสดุหลักสูตร ปัญหาเกี่ยวกับครู สื่อการเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีปัญหาในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในแต่ละค่านมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน

ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและวัสดุหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดต่าง ๆ ค่อนข้างมาก แต่ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความรู้ ความเข้าใจในรายละเอียดต่าง ๆ น้อย อันเนื่องมาจากไม่ได้รับความช่วยเหลือและร่วมมือจากผู้บริหารเท่าที่ควร

ปัญหาเกี่ยวกับตัวครู ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีปัญหาครูไม่ครบชั้น ครูไม่ชอบสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ความไม่เข้าใจหลักสูตร และครูได้รับการอบรมไม่ถึงจึงทำให้มีความลำบากในการจัดครูเข้าสอน

สื่อการเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบปัญหาอันเนื่องมาจากความล่าช้า และไม่พอเพียงของสื่อการเรียน

สรุปถุณา สุจริตจิตร (2521 : จ) ได้วิจัยเรื่อง "ปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มบูรณาการตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดนครราชสีมา" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มบูรณาการตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษา 4 สังกัดในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนประถมศึกษา 4 สังกัดในจังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนกลุ่มบูรณาการตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 อยู่ในระดัมน้อย มีเพียงครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียน

ประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพียงสังกัดเดียวเท่านั้นที่มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนกลุ่มบูรณาการตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 อยู่ในระดับปานกลาง

และในเรื่องของการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาการเรียนการสอน กลุ่มบูรณาการตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนประถมศึกษา 4 สังกัด ในจังหวัดนครราชสีมาเกี่ยวกับด้านต่าง ๆ ผลปรากฏว่าในด้านความคิดรวบยอดหรือหลักการ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนประถมศึกษาทุกสังกัดมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในค่านี้นี้ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 แต่จะมีปัญหาการเรียนการสอนในด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ค่านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียน ด้านสื่อการเรียน และด้านกาารวัดและประเมินผล แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01

แจ่มจันทร์ ปรีชาวิชัย (2522 : ๑) ได้วิจัยเรื่อง "ปัญหาและความต้องการสื่อการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี ในการใช้หลักสูตร พ.ศ. 2521" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพทางสังคมทัศนคติและเทคโนโลยีทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคตลอดจนความต้องการด้านการปรับปรุงความรู้ในการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวหลักสูตร พุทธศักราช 2521 ผลการวิจัยพบว่า

1. สื่อการสอนที่มีมากที่สุดใช้ในโรงเรียน ได้แก่ บัตรคำ รองลงมาได้แก่ แผนที่ กระดาษแข็ง รูปภาพ ป้ายนิเทศ และแผนภูมิ ส่วนสื่อการสอนที่ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้น้อยได้แก่ กระดานดำ บัตรคำ หนังสือแบบเรียน การเล่นเกม และการร้องเพลงประกอบบทเรียน
2. ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้จ่ายเงินส่วนตัวซื้อวัสดุสิ้นเปลืองนำมาผลิตสื่อการสอนมากที่สุด
3. ครูนำคัมภีร์ ไบไบ และผลไม้ ซึ่งเป็นวัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่นมาเป็นสื่อการสอน
4. ครูยึดเนื้อหา แผนการสอน คู่มือครู และความประทับใจเป็นเกณฑ์ในการเตรียมและผลิตสื่อการสอน
5. ครูใช้สื่อการสอนในกลุ่มวิชาทักษะ และกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
6. เมื่อใช้สื่อการสอนแล้วครูจะใช้จ่ายคำถามความเข้าใจของนักเรียนมากที่สุด
7. ปัญหาและอุปสรรคที่ครูโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด พบมาก คือ ไม่มีเวลาผลิตสื่อการสอน เพราะมีชั่วโมงสอนมาก ขาดงบประมาณด้านการจัดหาและผลิตสื่อการสอน และ

โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาด้านสภาพของโรงเรียนไม่อำนวยความสะดวกให้ใช้สื่อการสอนประเภทเครื่องฉาย จำนวนสื่อการสอนที่มีในโรงเรียนน้อยเกินไป กับทั้งมีความยากลำบากในการจัดหาซื้อวัสดุสิ้นเปลืองที่กองการ และทั้งโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก ขาดเครื่องอำนวยความสะดวกในการใช้สื่อการสอน โรงเรียนขนาดใหญ่ไม่มีปัญหา

ไพฑูริย์ หอทุน (2526 : จ) ได้วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารครู และ ผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมโรงเรียนประถมศึกษา" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมโรงเรียนประถมศึกษา ในด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านการแนะแนวและด้านกิจกรรมพิเศษ และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในกิจกรรมโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน
3. ในความเป็นจริง ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองมีความเห็นว่า ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในด้านการบริหารและด้านการเรียนการสอนด้วย
4. ในความเป็นจริง ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองมีความเห็นว่า ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในด้านการแนะแนวและด้านกิจกรรมพิเศษปานกลาง
5. ในความคาดหวัง ผู้บริหารและครูมีความเห็นว่า ผู้ปกครองควรเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนประถมศึกษาในระดับ "มาก" ขณะที่ผู้ปกครองเห็นว่าพวกเขาควรมีส่วนร่วมปานกลาง

สุชน พรเสริมลักษณะ (2526 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์สื่อการสอน ระดับประถมศึกษา" โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อวิเคราะห์คุณสมบัติทางกายภาพและคุณภาพของสื่อการสอนระดับประถมศึกษา และเพื่อจัดอันดับคุณภาพของสื่อการสอนที่ใช้ในการวิจัยตามกลุ่มประสบการณ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. วัสดุที่ใช้ในการผลิตส่วนมากได้แก่ กระดาษ ไม้ พลาสติก วัสดุประเภทอื่น ๆ และเศษวัสดุ ส่วนผ้าใช้ในการผลิตสื่อการสอนน้อยที่สุด
2. ประเภทสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นและมีขายมากได้แก่ ของตัวอย่าง เกม บัตรคำ ของจำลอง ส่วนประเภทของสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นและมีขายน้อยได้แก่ แผนภูมิ แผ่นป้ายสาส์น และกระดานคำ
3. สื่อการสอนที่ใช้กับลักษณะการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยมากที่สุด รองลงมาคือ ลักษณะการเรียนรู้เป็นรายบุคคล และลักษณะการเรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่
4. คุณสมบัติทางกายภาพของสื่อการสอนที่ใช้ในการวิจัยนี้ ส่วนใหญ่มีลักษณะดังนี้
 - 4.1 คำนการผลิต มีราคาต่ำกว่า 100 บาท ใช้วัสดุที่หาซื้อได้ง่ายต้องใช้ทักษะในการผลิตพอสมควร ผลิตได้ทุกท้องถิ่น มีความประณีตและสวยงามมาก เนื้อหาความรู้มีความชัดเจนและถูกต้องมาก และเหมาะสมกับเด็กประถมศึกษาทุกชั้น
 - 4.2 คำนการใช้ มีความสะดวกมากในการใช้ มีความยืดหยุ่นและสะดวกต่อการเปลี่ยนแปลงพอสมควร มีความคงทนและปลอดภัยมากในการใช้
 - 4.3 คำนการเก็บและดูแลรักษา เก็บรักษาและซ่อมแซมได้ง่าย
5. คุณสมบัติทางคุณภาพของสื่อการสอนที่ใช้ในการวิจัยนี้
 - 5.1 สื่อการสอนมีคุณค่ามากในเรื่อง ได้รับความสนใจต่อการเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ใช้สื่อการสอนประเมินผลได้ ได้รับประสบการณ์ที่ถูกต้อง ช่วยบ่มระยะเวลาในการเรียน และสร้างความเข้าใจในบทเรียน
 - 5.2 สื่อการสอนให้คุณค่าน้อยในเรื่อง ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน เปิดความรับผิดชอบ ช่วยให้เกิดทักษะในการทำงาน และส่งเสริมการสื่อสารทางภาษา

ศิริพร เนติบัณฑิต (2527 : จ) ได้วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูประถมศึกษา คอพบทบาทของทนนในกิจกรรมของชุมชน" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูประถมศึกษาที่มีคอบทบาทของทนนในกิจกรรมชุมชนในค่านอาชีพ การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม ประเพณี อนามัยและนันทนาการ ระหว่างครู เพศชายและเพศหญิง และเพื่อศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของครูประถมศึกษาในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในกิจกรรมของชุมชน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาคอบทบาทของทนนในกิจกรรมของชุมชนค่านการ

ส่งเสริมอาชีพ และการเมืองการปกครอง ระหว่างครูเพศชายและครูเพศหญิงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ .01

2. ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาตอบทบทวนของکنในกิจกรรมของชุมชนด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี การส่งเสริมบทบาทการของชุมชน ระหว่างครูเพศชายและครูเพศหญิง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาตอบทบทวนของکنในกิจกรรมของชุมชนด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของชุมชน ระหว่างครูเพศชายและครูเพศหญิงไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4. บทบาทที่ปฏิบัติจริงของครูประถมศึกษาด้านการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ การเมืองการปกครอง และบทบาทการของชุมชน ระหว่างครูเพศชายและครูเพศหญิงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ .01

5. บทบาทที่ปฏิบัติจริงของครูประถมศึกษาด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี และสุขภาพอนามัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

6. ครูประถมศึกษา ร้อยละ 80.40 มีความคิดคว่ามีปัญหาในการประกอบอาชีพเกษตรกรของชุมชนก็คือ ปัญหาการขาดแคลนน้ำ และวิธีการในการแก้ปัญหาคือ ควรให้มีการชลประทานหรือทำเขื่อนเก็บน้ำขนาดเล็กไว้ใช้ยามขาดแคลน

กฤษณา ขำมั่ง (2514 : จ) ใ้วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับงานด้านวิชาการ" โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบความเข้าใจโดยทั่วไปเกี่ยวกับงานด้านวิชาการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานในหน้าที่ค่านนี้ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคที่พบบ่อยที่สุดในการวิจัยนี้คือ ทางโรงเรียนไม่มีงบประมาณจัดตั้งห้องสมุด ไม่มีครูบรรณารักษ์โดยเฉพาะ มีหนังสือไม่เพียงพอ และหนังสือที่มีอยู่ไม่น่าสนใจและไม่เหมาะสมกับวัยของเด็ก ปัญหาสำคัญรองลงมาก็คืออุปกรณ์การสอนที่จำเป็นบางอย่างไม่เพียงพอ บริเวณโรงเรียนแคบไม่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนและครูใหญ่มีงานธุรการมากจนไม่ใคร่มีเวลาดูแลช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการเรียนการสอน

นิคม ทองทิพย์ (2521 : จ) ใ้วิจัยเรื่อง "บทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารวิชาการ ครูใหญ่ และครูที่มีบทบาททางวิชาการของครูใหญ่ และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2520 ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารวิชาการและครูเห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานหมวดหลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตรอยู่ในระดับน้อย ส่วนครูใหญ่เห็นว่าปฏิบัติงานหมวดนี้อยู่ในระดับปานกลาง
 2. ผู้บริหารวิชาการ ครูใหญ่และครูมีความเห็นคล้ายคลึงกันว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานหมวดการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง
 3. ผู้บริหารวิชาการเห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานหมวดการวัดและการประเมินผลการศึกษายู่ในระดับน้อย ส่วนครูใหญ่และครูเห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานหมวดนี้อยู่ในระดับปานกลาง
 4. ผู้บริหารวิชาการ ครูใหญ่และครูมีความเห็นคล้ายคลึงกันว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานหมวดการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
 5. ผู้บริหารวิชาการและครูเห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานหมวดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอยู่ในระดับน้อย ส่วนครูใหญ่เห็นว่าปฏิบัติงานหมวดนี้อยู่ในระดับปานกลาง
- งานวิชาการที่ครูใหญ่ปฏิบัติมากไปหาน้อยก็คือ การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดและการประเมินผลการศึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตร และหลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตร

งานวิจัยในต่างประเทศ

Nicole Marguerite (1973 : 3873) ได้วิจัยเรื่อง "The Family and the school : A Study of Parental Involvement and Institutional Opportunities" โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับความร่วมมือของผู้ปกครองต่อระบบการศึกษาของ Verdum Greater Montreal และศึกษาท่าทีของผู้ปกครองต่อการนำผู้เชี่ยวชาญมามีส่วนร่วมในโรงเรียน และต้องการเปรียบเทียบระดับความรู้ ทักษะ และความร่วมมือทางการศึกษาของครอบครัวชั้นต่ำและชั้นกลาง รวมทั้งต้องการวัดการตอบสนองของบุคคลเหล่านั้น ความระดับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่มีต่อบุคลากรในโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือส่งไปให้ผู้ปกครองนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ระดับความร่วมมือของผู้ปกครองแตกต่างกัน

กันอย่างมีนัยสำคัญตามระดับชั้นในสังคมคนชั้นกลางมีกิจกรรมร่วมทางการศึกษามากกว่าคนที่ม
ฐานะต่ำกว่า นอกจากความแตกต่างในระดับชั้นของสังคมแล้วยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกที่เป็นสาเหตุ
ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนต่างกัน

Dorothy L. Dood (1971 : 74- 75) ได้วิจัยเรื่อง "Black Parents

Perception of Schools in Relation to the Education of their Children"

โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาท่าทีการรับรู้ของผู้ปกครองนิวกินีที่มีต่อการเรียนใน
โรงเรียนของเด็ก ประเด็นปัญหาที่สนใจคือ ต้องการจะทราบว่าคนนิวกินีมองการศึกษาอย่างไร
โรงเรียนและผู้ปกครองร่วมมือกันทำกิจกรรมอะไรเพื่อเด็กบ้าง โรงเรียนใช้กระบวนการอะไร
ที่จะสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนและต้องการที่จะสืบค้นหาสาเหตุที่ทำให้ผู้
ปกครองนิวกินีไม่ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนิวกินี
มองเห็นว่าการศึกษามีความสำคัญสำหรับพวกเขามาก การศึกษาจะช่วยให้พวกเขาพ้นจากความ
ไม่ยุติธรรมในสังคม ข้อค้นพบขัดแย้งกับงานวิจัยอื่น ๆ ที่ศึกษามาก่อน เพราะผู้ปกครองนิวกินีมอง
การศึกษาอย่างมีเหตุมีผล เขาเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนถึงแม้
ว่าเขาจะอาศัยอยู่ในสังคมกว่าพวกนิวกินีก็ตาม สิ่งที่เขาเกิดความท้อแท้ไม่ยอมให้ความร่วมมือ
ในกิจกรรมก็คือ การที่โรงเรียนไม่เห็นความสำคัญและความสามารถของเขา ทั้ง ๆ ที่เขาต้อง
การที่จะอยากเข้ามามีส่วนร่วม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I1552580b